

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. gruodžio 8 d.
(OR. en)

16405/23
ADD 6

Tarpinstitucinė byla:
2023/0448(COD)

VETER 110
AGRI 792
AGRILEG 338
CODEC 2409
IA 357

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. gruodžio 7 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	SWD(2023) 402 final
Dalykas:	KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA pridedamas prie Pasiūlymo dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ir atliekant susijusias operacijas, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1255/97 ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2005

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2023) 402 final.

Priedama: SWD(2023) 402 final

Briuselis, 2023 12 07
SWD(2023) 402 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS
POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

pridedamas prie

Pasiūlymo dėl

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO
dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ir atliekant susijusias operacijas, kuriuo iš dalies
keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1255/97 ir panaikinamas Tarybos reglamentas
(EB) Nr. 1/2005

{COM(2023) 770 final} - {SEC(2023) 397 final} - {SWD(2023) 399 final} -
{SWD(2023) 401 final}

Santraukos lentelė
ES gyvūnų gerovės teisės aktų peržiūros poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kodėl? Kokia problema sprendžiama?
Nuo tada, kai buvo priimti dabartiniai ES gyvūnų gerovės teisės aktai (daugiausia dešimtajame dešimtmetyje), padaryta pažanga mokslo srityje, ES piliečiai vis daugiau dėmesio skiria gyvūnų gerovei, o vartotojų elgsena ir informuotumas šiuo klausimu pasikeitė. Dėl šių priežasčių, įgyvendinant strategiją „Nuo ūkio iki stalo“, be kita ko, numatyta peržiūrėti dabartinius ES gyvūnų gerovės teisės aktus, siekiant padėti kurti tvaresnę maisto gamybos sistemą ES. Atlikus išsamų vertinimą (toliau – tinkamumo patikra) įsitikinta, kad šiuo metu teisės aktuose nėra visapusiškai atsižvelgta į šiuos pokyčius. Pagrindinės problemos, kurias reikia išspręsti peržiūrint teisės aktus dėl gyvūnų apsaugos juos vežant, yra šios: - tam tikros vežimo sąlygos, taip pat modernių ir veiksmingų vykdymo užtikrinimo priemonių stoka turi neigiamą poveikį gyvūnų gerovei juos vežant; - bendri ES reikalavimai įgyvendinami nevienodai ir nevienodai užtikrinamas jų vykdymas, taip pat skiriasi nacionaliniu lygmeniu priimami teisės aktai dėl gyvūnų apsaugos juos vežant, dėl to bendrojoje rinkoje neužtikrinamos vienodos sąlygos ES verslo subjektams.
Ko siekiama šia iniciatyva?
Pakoregavus ES teisės aktus pagal naujausius mokslinius įrodymus ir priartinus juos prie piliečių lūkesčių, iš esmės pagerės daugiau kaip milijardo gyvūnų, kurie kasmet vežami valstybių narių viduje ir iš vienos valstybės narės į kitą bei eksportuojami į ES nepriklausančias šalis, gerovės padėtis. Dėl aiškesnių ir atsižvelgiant į naujausius mokslinius įrodymus atnaujintų nuostatų, taip pat plačiau taikant modernias technologijas, verslo subjektams bus paprasčiau laikytis persvarstytų teisės aktų nuostatų, o kompetentingoms institucijoms – užtikrinti jų vykdymą. Be to, ši iniciatyva padės sumažinti bendrosios rinkos iškraipymus, susijusius su gyvūnų vežimo ekonominiais tikslais sąlygomis. Galiausiai šia iniciatyva bus prisidėta prie atsparesnės ir tvaresnės ES maisto gamybos sistemos kūrimo.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda?
Dėl tarpvalstybinio gyvūnų vežimo pobūdžio šią sritį būtina reguliuoti ES lygmeniu. Įgyvendinus veiksmus tik nacionaliniu lygmeniu, kiekvienos valstybės narės teisės aktai būtų skirtingi, dėl to gyvūnų gerovės atžvilgiu ES būtų dar labiau susiskaidžiusi, konkurencija būtų dar labiau iškraipyta ir nepavyktų užtikrinti vienodos gyvūnų gerovės padėties visoje ES. Patvirtintus atnaujintas ir vienodesnes taisykles, būtų sukurtos palankesnės sąlygos ES vidaus prekybai gyvūnais, o ES veiklos vykdytojams būtų užtikrinamos vienodesnės sąlygos šiai veiklai vykdyti. Dėl to pagerėtų padėtis vidaus rinkoje ir būtų paprasčiau visame pasaulyje skatinti laikytis ES aukšto lygio vertybių gyvūnų gerovės srityje.

B. Sprendimai
Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvarstytos? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Kodėl?
Nustatytos šešios priemonės pirmiau nurodytoms problemoms spręsti. Dėl kai kurių iš šių priemonių apsvarstytos alternatyvios politikos galimybės. Remiantis keliais kriterijais pagrįsta jų poveikio gyvūnų

gerovei ir aplinkai, taip pat jų ekonominio ir socialinio poveikio analize nustatytas toks tinkamiausių galimybių derinys (kai kuriais atvejais nustatant tam tikrus pereinamuosius laikotarpius):

- 1) dar labiau apriboti ilgiausią leidžiamą gyvų gyvūnų vežimo laiką (ne daugiau kaip 9 val. vežant gyvūnus skersti, o vežant kitus gyvūnus – 21 val. (+ 24 val. poilsio) + 21 val. kelionės);
- 2) remiantis Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) rekomendacijomis, padidinti transporto priemonėje gyvūnams skiriamą plotą;
- 3) ilgiausio leidžiamo kelionės laiko reikalavimus taikyti ir gyvų gyvūnų eksportui iš ES bei reikalauti, kad būtų taikomos papildomos priemonės, siekiant užtikrinti, kad iki paskirties vietos būtų paisoma ES taisyklių, laikantis Europos Teisingumo Teismo sprendimo (pvz., kad laivuose būtų gyvūnų gerovės pareigūnas ir juose būtų laikomasi gerų saugios laivybos standartų);
- 4) sugriežtinti gyvūnų gerovės reikalavimus, taikytinus vežant pažeidžiamus gyvūnus (pvz., nenujunkytus veršelius: ilgiausia leidžiama kelionės trukmė – 9 val. + 1 val. šėrimo + 9 val., jei yra patvirtinta veiksminga šėrimo sistema; minimalus nenujunktų veršelių, kuriuos ketinama vežti, amžius – penkios savaitės, o svoris – ne mažesnis kaip 50 kg);
- 5) peržiūrėti taisykles, kad esant aukštai temperatūrai vežami gyvūnai patirtų kuo mažiau kančių (jei pagal orų prognozę numatoma 25–30 °C temperatūra, dienos metu būtų leidžiamos tik trumpos kelionės; jei temperatūra aukštesnė nei 30 °C, gyvūnus būtų leidžiama vežti tik naktį);
- 6) maksimaliai išnaudoti skaitmenines priemones, kad būtų paprasčiau užtikrinti vežimo taisyklių vykdymą (pvz., naudoti transporto priemonių padėties nustatymo realiuoju laiku priemones; sukurti centrinę duomenų bazę ir skaitmeninę taikomąją programą);
- 7) nustatyti specialias kačių ir šunų vežimo taisykles (pvz., amžiaus ribas ir temperatūros sąlygas).

Kas kuriai galimybei pritaria?

Kaip matyti iš suinteresuotųjų subjektų išreikštų skirtingų nuomonių, gyvūnų gerovė yra ta sritis, kurioje visų nuomonės labai skiriasi, o nevyriausybinų organizacijų (NVO) ir pramonės atstovų pozicija retai sutampa, nors jie sutaria dėl tikslo užtikrinti geresnę gyvūnų gerovės padėtį ir sumažinti vidaus rinkos iškraipymus. Pramonės sektoriaus suinteresuotieji subjektai iš esmės sutinka gerinti vežimo sąlygas (susijusias su temperatūra, gyvūnams skiriamu plotu, eksportu, ypač kai gyvūnai vežami jūrų transportu), bet nesutinka dar labiau apriboti kelionės trukmės, ypač kai iš ES eksportuojami gyvi gyvūnai. Vis dėlto pramonės sektorius yra susiskaidęs dėl skirtingų ES valstybių narių nacionalinės teisės aktų, dėl to pramonės atstovų interesai skiriasi. Kita vertus, NVO nepitaria galimybei toliau eksportuoti gyvus gyvūnus griežtomis sąlygomis ir norėtų, kad gyvų gyvūnų eksportas būtų uždraustas. Be to, NVO pasisako už daug griežtesnius maksimalios kelionės trukmės reikalavimus (leisti vežti visus gyvūnus ne ilgiau kaip 8 val.).

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Manoma, kad įgyvendinus tinkamiausią galimybę labai pagerės gyvūnų gerovės padėtis. Be to, tai turės teigiamą poveikį vežėjams ir kitiems ES verslo subjektams – labiau suderinus šiuo metu galiojančias taisykles, veiksmingiau užtikrinamos vienodos sąlygos bendrojoje rinkoje turės teigiamą poveikį jų veiklos rezultatams. Be to, veiksmingiau užtikrinant gyvūnų gerovę, sumažės pavojų gyvūnų sveikatai, taip pat gyvūnų mirtingumas ir atvežamų sergančių ar sužalotų gyvūnų procentinė dalis, dėl to skerdyklose bus atmetama mažiau skerdenų (taip bus išvengta skerdenų sunaikinimo išlaidų – maždaug 27 EUR už skerdeną) ir pagerės mėsos kokybė; gamintojai iš to taip pat turės ekonominės naudos, pvz., dėl sumažėjusių veterinarinių išlaidų.

Visuomenė taip pat turės netiesioginės naudos iš šios iniciatyvos, pvz., ji padės sumažinti atsparumo antimikrobinėms medžiagoms ir zoonozinių ligų plitimo riziką ir veiksmingiau atsižvelgti į piliečių lūkesčius gyvūnų gerovės klausimais.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Transporto įmonės turės prisitaikyti prie naujų transporto modelių ir galbūt įsigyti daugiau sunkvežimių, kad kiekvienam gyvūnui būtų galima skirti didesnę plotą. Jūrų transporto atveju kai kuriems veiklos vykdytojams teks įsigyti naujų laivų arba renovuoti savo laivus, kad būtų užtikrinama atitiktis saugios laivybos standartams. Apytikriai apskaičiuota, kad dėl bendro tinkamiausios galimybės įgyvendinimo poveikio ES lygmeniu gamybos sąnaudos padidėtų 0,014 EUR kilogramui mėsos, pieno ar kiaušinių per metus. Manoma, kad poveikis gamybos apimčiai, importui, eksportui ir vartotojų kainoms bus nedidelis (dauguma atvejų mažesnis nei 1 proc.), o didelio poveikio apsirūpinimo maistu saugumui taip pat nesitikima. Kalbant apie maisto įperkumą, manoma, kad poveikis vartotojų kainoms (priklausomai nuo prekės) turėtų sudaryti nuo 2,81 EUR iki 14,09 EUR papildomų išlaidų vienam asmeniui per metus, priklausomai nuo mitybos ir pajamų. Kai kurios esamos išlaidos sumažės, nes dėl skaitmeninimo sumažės administracinė našta. Manoma, kad per metus būtų sutaupoma apytikriai 71 mln. EUR.
Koks bus poveikis verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms? Iš esmės visos ES įmonės, kurių veikla susijusi su gyvūnų vežimu, yra mažosios arba vidutinės įmonės pagal įprastą MVĮ apibrėžtį (daugiau kaip 250 darbuotojų). Apskritai ekonominis poveikis yra nedidelis, taigi atsižvelgiama į MVĮ poreikius. Be to, numatyti pakankamai ilgi pereinamieji laikotarpiai, kad įmonėms pavyktų kuo sklandžiau prisitaikyti. Dėl geresnės mėsos kokybės, mažesnio atmetamų skerdenų skaičiaus ir rečiau naudojamų veterinarinių vaistų joms taip pat pavyks daugiau uždirbti ir daugiau sutaupyti.
Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams? Didelio poveikio nebus.
Ar bus dar koks nors didelis poveikis? Ne.
D. Tolesni veiksmai
Kada iniciatyva bus persvarstoma? Bendras vertinimas bus atliekamas praėjus 10 metų nuo įsigaliojimo. Tuo tikslu Komisija parengs įgyvendinimo ir vertinimo ataskaitą, atsižvelgdama į duomenis, surinktus remiantis peržiūrėtu reglamentu, taip pat į integruotos kompiuterinės veterinarijos sistemos TRACES ir valstybių narių parengtų metinių oficialios kontrolės ataskaitų duomenis.